

יומא ו: (ש 10 מהסוף) עד ח. (ש 13)

ביאורי מושגים

מנחת נסכים - לחלק מקרבנות הבהמה יש לצרף מנחה המורכבת מסולת בלולה בשמן ומיין (כמויות הסולת, השמן והיין תלויות בסוג הבהמה המוקרבת). בניגוד למנחות רגילות שרק קומץ מהן מוקרב על המזבח והשאר נאכל ע"י כהנים, מנחת נסכים מוקטרת כולה על המזבח. (אגב, מנחה נוספת שכולה מוקטרת היא מנחת כהן).

באיזה מקרה נחלקו ר"נ ור"ש

אפשרות א': האם צריך לחפש אחר כהן טהור מבית אב אחר (אבל כולם מודים שחייבים לחפש טהור באותו בית אב)

אפשרות ב': האם צריך לחפש אחר כהן טהור באותו בית אב (אבל כולם מודים שלא צריך לחפש טהור מבית אב אחר)

טומאת מת בציבור

רב נחמן: הותרה (מבחינתנו הטומאה לא קיימת)

רב ששת: דחויה (הטומאה קיימת אבל בליט ברירה מתירים להקריב)

נסיונות הוכחה שטומאה דחויה

נסיון הוכחה א':

הברייתא קובעת שאם מקריב מנחת העומר נטמא - **עדיף שמישהו אחר יקריב** (ורק כשאינ ברירה הוא עצמו מקריב) מכאן שטומאה דחויה.

דחיה:

כולם מודים שבקרבן שנאכל על ידי כהנים (כמו מנחת העומר שחלקה נאכל) הטומאה רק דחויה

נסיון הוכחה ב':

הברייתא קובעת שהמקריב את **מנחת הנסכים** (עיין ביאור מושגים) של פרים, אילים וכבשים שנטמא - **עדיף שמישהו אחר יקריב** (ורק כשאינ ברירה הוא עצמו מקריב) מכאן שטומאה דחויה.

דחיה:

מנחת נסכים של פך - מדובר על פך העלם דבר שאין לו תאריך הקרבה מוגדר (זמנו לא קבוע) - ולכן אינו דוחה את הטומאה, מנחת נסכים של איל - מדובר על אילו של כה"ג ביה"כ שהוא קרבן יחיד - ולכן כולם מודים שטומאה דחויה בו, מנחת נסכים של כבש - מדובר על מנחת העומר הבאה עם כבש מנחה זו נאכלת ע"י הכהנים - ולכן טומאה דחויה בה

נסיון הוכחה ג':

הברייתא קובעת שקרבן טמא שהוקרב במזיד - לא הועיל. מכאן שטומאה דחויה

דחיה:

הברייתא מתייחסת לקרבן יחיד (ובשווג הקרבן הועיל כיוון שהציץ מרצה)

נסיון הוכחה ד':

הברייתא קובעת שציץ מרצה על קרבן יחיד ועל קרבן ציבור - משמע שטומאה דחויה (ולכן צריכים את הציץ)

דחיה:

א. את הציץ צריכים רק בקרבן יחיד (קרבן ציבור כשר בטומאה גם ללא הציץ),
ב. הברייתא מתייחסת לקרבנות ציבור שאין להם תאריך הקרבה (שלא קבוע להם זמן) - בהם טומאה דחויה

נסיונות הוכחה שטומאה הותרה

נסיון הוכחה :

הברייתא קובעת במפורש שטומאה הותרה בציבור

דחיה:

זוהי מחלוקת תנאים. (המח' בין ר"י לר"ש מה מרצה ביה"כ - הציץ, למרות שאינו על מצח הכה"ג, או שטומאה הותרה בציבור)

טעמם של ר"ש ור"י

טעמו של ר"ש: 'והיה על מצחו תמיד' - הציץ מרצה תמיד

תגובת ר"י: מ'תמיד' לומדים שהכה"ג חייב להיות מודע תמיד לציץ, ולמשמש בו לעיתים תכופות (ומהציץ לומדים את הדין הזה בק"ו על תפילין)

טעמו של ר"י: 'על מצח אהרן' - הציץ מרצה רק כשהוא על המצח

תגובת ר"ש: משם לומדים שרק ציץ הראוי ללבישה מרצה (וציץ שבור אינו מרצה)
תגובת ר"י: דין זה נלמד מה'י' שבמילה מצחו,
תגובת ר"ש: לא לומד מה'ו' כלום.

ברייתא

מתי הציץ מרצה

ר' שמעון: תמיד,

ר' יהודה: רק כשהכהן הגדול לובש אותו.

אביי:

המח' היא רק כשהציץ ראוי ללבישה.
כשהציץ שבור כולם מודים שאינו מרצה.

י' לא דריש

הגמרא קובעת שר"ש לא דורש את ה'ו' המיותרת.
תוס' (סנהדרין יד.) שולל את האפשרות שר"ש לא דורש כעקרון את האות 'ו'
ומסביר שלפעמים ר"ש דורש ולפעמים לא, הכל בהתאם לנסיבות העניין.